

Niemandland

In deze rubriek schrijft Aly Pruijs over haar belevenissen in 'De Witte Jas', een gezondheidscentrum voor onverzekerden. De patiënten die vrijwillig of door omstandigheden gedwongen in een statenloos gebied verkeren, geven vaak de grenzen van de diabeteszorg aan.

Inhoud:

Stoelendans	2
Aan alles komt een eind.....	3

De nieuwe eeuw is nog geen maand oud en de stoelendans rond de medische zorg aan illegalen begint weer. Ziekenhuizen melden miljoenen guldens schade door, openstaande rekeningen. Een (verzekerde) aidspatiënt wordt uitgewezen naar haar thuisland, waar ze dezelfde behandeling kan krijgen als haar landgenoten, namelijk ... geen! Zwangere asielzoekers uit risicolanden mogen niet op HIV worden onderzocht. Het Westeinde ziekenhuis in Den Haag meldt een steeds groter wordende groep onverzekerden, die er medisch noodzakelijke hulp krijgen, waardoor de zorg aan verzekerden in de nabije toekomst mogelijk gevaar loopt. 'De Johannes Wicrstichting vindt de medische zorg voor illegalen belabberd.

De regels die door de politiek aan artsen worden opgelegd, overschreiden alle grenzen. Niemand kan ontkomen aan negatieve gedachten over aantallen onverzekerden en de druk op onze reeds overspannen gezondheidszorg. De politiek houdt de hand stevig op de knip. Gelden die worden 'geormerkt' voor lastenverlichting, kunnen door strikte regelgeving niet worden aangewend voor andere problemen. Wanneer ziekenhuizen al de deuren sluiten voor alle diabetespatiënten, die verwezen worden uit de eerstelijns, dan is er helemaal geen plaats meer voor onverzekerde mensen met diabetes.

De Koppelingwet is een wet die de geluiden van radicale rechtse stromingen moest intomen. Maar dat iedereen zich er diep mee in de vingers snijdt, durft niemand te bekennen. Illegalen hebben geen recht op werk en huisvesting en mogen zich niet verzekeren in de hoop, dat ze daarmee allemaal zomaar verdwijnen.

De Witte Jas liceft al jaren geleden gezegd dat er altijd illegalen zullen zijn en blijven komen, zolang er zulke grote verschillen in rijkdom op de wereld blijven bestaan. Daar verandert een Nederlands Koppelingwetje niets aan. De gevolgen zijn dat diegenen die zich nog konden verzekeren, dat nu niet meer kunnen en dat de druk op de gezondheidszorg alleen maar groter wordt.

Het beste artikel las ik in de Volkskrant van 22 januari 2000. Het dilemma van dit moment is dat Nederland geen vrijplaats van zieke vreemdelingen wenst te zijn, maar dat we ook geen zieke vreemdelingen de dood in willen sturen. Er wordt gevraagd om duidelijke richtlijnen, niet strijdig met het verdrag van de rechten van de mens. Een onmogelijke opdracht!

In het boek 'De ongekende stad' van Burgers staat het beleid van dit moment. Op nationaal niveau neemt Nederland een streng standpunt in, maar in de praktijk verzinnen artsen en hulpverleners creatieve oplossingen om daar onderuit te komen. Gedogen is het juiste woord en een typisch Nederlandse oplossing.

Straks ga ik naar het verjaardagsfeest van de 65 jarige mevrouw J. die zonder papieren met kanker en diabetes mellitus naar Nederland kwam met een lage levensverwachting. Zij heeft het gered. Hoe ze aan een verblijfsvergunning en verzekering is gekomen weten we niet, maar het is haar wel gelukt. De kanker is bestreden en de diabetes onder controle. Vandaag ga ik bij haar het stoelendansje doen, dat ik liever wil spelen.

Aan alles komt een eind

EADE Nieuwsbrief, juni 2000, jaargang 15, nummer 2 – pg. 61

Aan alles komt een eind, ook aan de column 'Niemandland'. Het is alleen geen 'happy end'. De diabeteszorg voor onverzekerden is nog steeds niet goed geregeld. Eigenlijk zijn we niet verder dan zes jaar geleden. Door een dreigende sluiting van het diabetessprekuren is het grootste deel van de mensen met diabetes verdwenen. Waarheen? Geen idee!

De Witte jas worstelt met de vraag. Moeten wij dóórgaan, gedreven door ideologie en ondanks een groot personeelsgebrek en onvoldoende continuïteit van zorg? Of worden wij door praktische problemen gedwongen te stoppen? Het is moeilijk de knoop door te hakken. Aan de belangrijkste voorwaarde om te kunnen stoppen, is niet voldaan. De onverzekerde kan nog steeds niet terecht in de reguliere zorg, ondanks de Koppelingswet en het Illegalenfonds.

Daarom nog een laatste oproep om de onverzekerde mensen met diabetes niet in de steek te laten. Wanneer ze bij een ziekenhuis aankloppen, dan is de nood hoog. Ze hebben meestal geen insuline en/of tabletten meer, geen injectiematerialen en al helemaal geen materialen om de bloedglucose te prikken. Er wordt heel wat hulp geboden binnen de 'ondergrondse' netwerken, maar goede medische hulp ontbreekt.

De Witte jas kan geen diabeteszorg meer leveren. Er zijn geen artsen genoeg om een diabetessprekuren draaiende te houden. En alleen een voorziening van verpleegkundigen om spuit- en prikmaterialen uit te leveren en de diabetespatiënten van insuline te voorzien komt niet overeen met de kwaliteit van zorg in Nederland. Onze patiënten moeten toch ergens naar een arts voor verdere controles.

Wat kun je doen als diabetesverpleegkundige op een polikliniek? Probeer op een creatieve manier diabetesmateriaal voor de patiënt te verzamelen en een internist bereid te vinden de medische controles op zich te nemen. Stimuleer de patiënt via een kerk of een moskee geld bijeen te krijgen voor zijn medische behandeling. Je kunt kijken of binnen de organisatie het maatschappelijk werk met de patiënt een overeenkomst kan sluiten voor het verkrijgen van medische hulp. En ten slotte: ga een gesprek aan over de toekomstplannen en stimuleer de patiënt om een procedure te starten voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning. Verwijs de patiënt zo mogelijk naar een bureau voor rechtshulp.

Het verkrijgen van gelden uit het illegalenfonds ligt bij de organisatie zelf. Wanneer jouw ziekenhuis in een georganiseerd 'onverzekerden overleg' zit, zoals de ziekenhuizen in Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Leiden, dan is er een declaratiesysteem. Buiten deze steden om is het meestal de GG & GD die de zorg aan onverzekerden coördineert. Wil je meer informatie over de te volgen procedure, dan kun je de folder 'Illegale vreemdelingen op uw spreken' aanvragen bij de Johannes Wier Stichting, postbus 1551, 3800 BN Amersfoort, telefoon (033) 4614812, fax (033) 4615048.

Het diabetessprekuren van de Witte jas is niet meer!